

Vztahy mezi souřadně spojenými větami

A. Poměr slučovací

- *a, i, ani, ještě*

- dvojčlenné spojky: *ani – ani, tu – tu, zčásti – zčásti, dílem – dílem, hned – hned* apod.

*Prověřil jsem je (fakta) a zvážil **a také** jsem k nim možná pár dalších připojil sám.*

*V pondělí ráno odvezl balík na poštu **a ještě** téhož dne odpoledne nesl listonoš zásilku adresátovi.*

***Ani** se všechno nesnědlo, **ani** se všechno nevy pilo.*

***Tu** se zastavil u rybníka, **tu** zase tiše pozoroval koroptve v poli.*

***Hned** vesel tančí, **hned** žalem mře.*

B. Poměr stupňovací

dokonce, ba

kombinace spojek: *a dokonce, dokonce i, ba i, ba dokonce*

dvojčlenné spojky: *nejen.....ale i, nejen.....ale dokonce i*

*Sklenice se ve křoví našla, a mám už **dokonce i** výsledky chemické analýzy.*

*Nepoužíval telefonní záznamník, **ba ani** telefon si nikdy neoblíbil.*

*Valerianus svým vojenským zásahem a snahou osvobodit mesopotamskou Edessu ničeho nedosáhl, **ba dokonce** upadl do perského zajetí.*

*V ateliéru tenkrát **nejen** platil zákaz zpívat, **ale i** smích mohl někoho rozzlobit.*

C. Poměr odporovací

- *ale, přesto, však, avšak, nýbrž, jenže, jenomže*

- kombinace spojek: *přesto však, ale přesto, ale stejně*

Pečené maso lákavě vonělo, ale mimo to se v pokoji mísila dráždivá vůně silných voňavek a kadidla.

V duchu se mi vynořil jiný obrázek, jenže tehdy mě místo smolné vůně jehličí ovanul umělý parfém budoáru v té vile na konci města.

Neodvažovala jsem se vzít si auto, nýbrž šla jsem celou dlouhou cestu pěšky.

Ani Kleingöringovi neřekla jistě nic ostrého, a přesto ten starý spolubojovník sklapl jak šestáková kudla.

D. Poměr vylučovací

- *nebo, anebo*

- dvojice spojek: *bud' – (a)nebo*

Luboš má bud' fantazii, anebo se dokonale vyzná v prosté ženské duši .

Zdá se, že Stenhouse bud' objevil něco nezákonného, nebo ta vražda byla osobní msta.

E. Poměr důvodový

neboť, totiž, vždyť, přece

*Nechte to být, nebudeme se **přece** dohadovat o korunu!*

*Pokynu nebylo snadné uposlechnout, **neboť** všechna křesla byla plná všelijakých traktátů a náboženských publikací.*

*Muselo to být vážné, **vždyť** podobná setkání jako tohle se konala jen výjimečně.*

F. Poměr důsledkový

proto, tedy, tak, tudíž

kombinace spojek: *a tak, tak tedy*

*Nikdo nemůže nic říct, **tak tedy** nic neříkejte.*

*Je trochu nedoslýchavá, **a proto** možná neslyšela hluk výstřelu.*

*Byl jsem sám v celém okolí, **a tak** jsem mohl nerušeně vychutnat celý ten silný zážitek.*

*Oba byli absolutně zapálení pro věc, a bylo **tudíž** nesmyslné je podezírat z neupřímnosti.*

– Nechtěla, **aby** se to na něj všechno nahrnulo **ani aby** přišel o dřívější příjemný život.

(vedlejší věty jsou spojeny poměrem slučovacím)

– Existují důvodné obavy, **že** provádí něco pošetilého, **a že** se **dokonce** i může octnout v nebezpečí.

(vedlejší věty jsou spojeny poměrem stupňovacím)

– Nevyžadují se po nich, **aby** něco měnili, **nýbrž aby** svému dílu věnovali veškerou dovednost a um.

(vedlejší věty jsou spojeny poměrem odporovacím)

– Otázkou zůstává, **jestli** jí to řekne na rovinu, **anebo jestli** si to nechá pro sebe.

(vedlejší věty jsou spojeny poměrem vylučovacím)

– Práví se, **že** spánek ze všeho nejvíce je podoben smrti, **nebot'** (**že**) smrtelníkům přináší úlevu, nevědomí a zapomnění.

(vedlejší věty jsou spojeny poměrem důvodovým)

– Různé firmy často vycházely z představy, **že** Internet je pouze novým NOSIČEM, **a že tedy** stejně jako papír nebo filmový pásek poslouží pro záznam a přenos informací.

(vedlejší věty jsou spojeny poměrem důsledkovým)